De Rozet van Berkoop - Noord-Oost

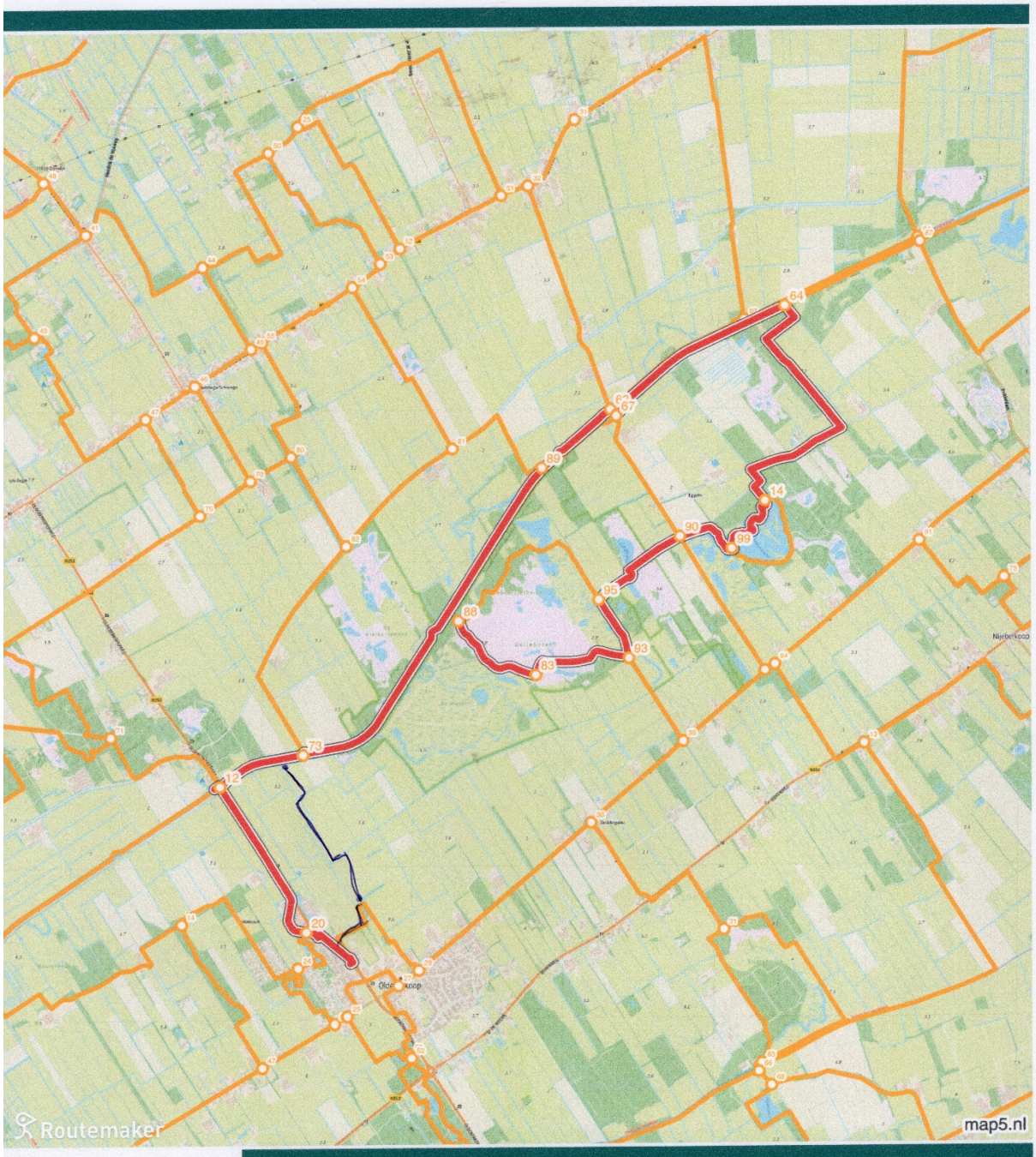

WANDELNET
Altijd in beweging

De Rozet van Berkoop - Route Noord-Oost (17 km)

De route loopt o.a. via de Tjongerbrug, langs de Tsjonger, over het Diaconieveen en De Delleboeren.

Start: : Loop vanaf de parkeerplaats achter Lunia **Tip1!** via de stoep langs de Heerenveenseweg naar het noorden. Loop door over de stoep. Aan het eind daarvan sta je voor 't Scheepken **Tip2!** Als je daar naar links omhoog kijkt, zie je op het grote gebouw een deel van een muurschildering. **Tip3!** Steek de weg over en loop voor Hèt sportcentrum langs en o.a. de kozijnenmakerij van houthandel Robben. Voorbij de gebouwen loop je over het fietspad langs de Heerenveenseweg. Volg nu de pijlen via de nummers van het wandelnet.

Vanaf hier naar 12	Loop door over het fietspad naar de Tjongerbrug. **Tip4!**
Van 12 naar 73	Ga direct na de brug linksaf het fietspad op en beneden direct weer naar links over het fietspad langs de Tsjonger
Van 73 naar 89	Loop door over het graspad langs de Tsjonger.
Van 89 naar 63	Loop verder langs de Tsjonger over het fietspad tot de sluis**. Tip5!**
Van 63 naar 67	Ga over de brug en direct linksaf. (Het paaltje met nummer 67 staat een beetje verdekt opgesteld) **Tip6!**
Van 67 naar 64	Loop 1500 meter over een graspad aan de zuidkant van de Tsjonger.
Van 64 naar 14	Ga rechtsaf over een voetpad en met het pad mee nog een keer naar rechts. Vóór de boerderij ga je linksaf de oprit op naar de weg (Egypte). Eenmaal bij de weg rechtsaf. Na ongeveer een km op Egypte ga je linksaf een graspad/bospad in.
Van 14 naar 99	Volg het bospad en bij 14 ben je bij de plas in het Diaconievene. Ga hier rechtsaf. **Tip7!**
Van 99 naar 90	Ga aan het eind van het bos rechtsaf en loop tussen het bos en het nieuw aangelegde natuurterrein door naar de parkeerplaats aan de Alberdalaan.
Van 90 naar 95	Steek de Alberdalaan (een betonweg) over en loop over Delleburen langs de Catspoele bijna tot aan het Catshuis. Ga linksaf een klein paadje in en loop verder over het graspad tot het klaphek aan het begin van de Dellebuursterheide .
Van 95 naar 93	Ga na het klaphek linksaf over een graspad. **Tip8!**
Van 93 naar 83	Ga vóór het grote toegangshek naar rechts over het zandpad. Loop bij 83 even door naar de plaggenhut **Tip9!**
Van 83 naar 88	Loop terug naar 83 en vervolg het zandpad tot 88.
Van 88 naar Lunia	Vanaf nummer 88 loop je 50 m rechtdoor tot het Tsjongerkanaal. Nu verlaat je het wandelnet. Ga **linksaf** langs de Tsjonger. Na 1700 m ga je linksaf over een bruggetje (ongeveer 200 m voor de Tjongerbrug). Na het bruggetje loop je richting Oldeberkoop, herkenbaar aan het grote vierkante gebouw. Je volgt het pad door de weilanden over de bruggetjes tot je in de Sterrebos komt. Het is een pittige wandeling langs de randen van weilanden. Eenmaal bij het Sterrebos kun je even genieten op een bankje **Tip10!** met uitzicht over de weilanden waar je net doorheen gelopen bent. Loop terug naar het bruggetje en ga

eerst links af en daarna aan het eind van het bos rechtsaf. **Tip11!** Dan zit je weer op het Wandelnet en volgt de pijltjes naar de Heerenveenseweg. Hier ga je linksaf , steekt de weg over en je loopt via de parkeerplaats naar Lunia.

Tips bij Route Noordoost

Tip1! Algemene Tip over Lunia! De start van alle acht routes is bij Hotel Restaurant Lunia. Hier een beknopte geschiedenis: Lunia is in 1851 gebouwd door Sebald Godfried Manger Cats, die toen griffier was bij het gerecht in Oldeberkoop. Hij trouwde in 1852 met Riemkje Lunia Mulier, die in 1854 beviel van een tweeling. Helaas stierf Riemkje een paar weken na de bevalling. Sebald Godfried gaf het huis toen de naam Lunia. In 1855 verhuisde hij naar Wolvega. Piet Willinge Prins heeft in 1895 het pand gekocht en er een verdieping bovenop gezet, maar de naam Lunia bleef gehandhaafd. Later woonde er nog jaren een huisarts, dokter Annema. Vanaf 1969 fungeerde Lunia als gezinsvervangend tehuis voor meisjes, totdat het in 1985 verkocht werd en de functie kreeg van een Hotel Restaurant.

In ’t Scheepken

Varende die niet en vechten noch vloeken
Comt mij maar vrij hier in ’t Scheepcken bezoeken
By suyver couten en suyveren dranck
Wort u geen avond in ’t Scheepcken te lanck
Maer en ghaet self als een scheepcken niet henen
Treet maer en seylt niet van hier op uw benen.

Tip2!) We staan dan voor de boerderij met het uithangbord, waarop staat ‘Int Scheepcken’. Het voorhuis met de trapgevel was vroeger een café en vanaf 1910 hangt daar het uithangbord met een prachtige tekst (zie naast de foto) Het mag duidelijk zijn dat het nu niet meer als café in gebruik is.

(Tip3!) Kijk je staand voor ’t Scheepcken naar het oude CAV-gebouw dan zie je boven op een muur een voorstelling van de oude situatie, toen het gebouw nog het CAV-gebouw was. Het gebouw is in 1954 gedeeltelijk afgebrand en daarna aan de andere kant van het water (De Wiek) weer herbouwd en in 1956 geopend. Een steen met inscriptie moet daar ergens nog wel te vinden zijn met de tekst: Als een Feniks uit de as herrezen. Het gebouw is al jaren geen CAV meer (Coöperatieve Aankoop Vereniging).

Tip4! Bij nummer 12 sta je bovenop de Tjongerbrug. Je ziet hier het Tsjongerkanaal, Stellingwervers spreken van De Kuunder. Tot 1939 stond hier vlakbij een tolhek van Piet Willinge Prins, hetgeen niet alleen een financiële barrière was, maar ongetwijfeld ook de taalbarrière heeft vergroot; boven de Tsjonger spreekt men Fries en onder de Kuunder Stellingwarfs.

Als je naar het westen kijkt zie je rechts een meander van de oude rivier de Tsjonger, met daarachter een punt van een schans. Deze zogenaamde Tolbrugschans heeft daar waarschijnlijk nooit gelegen, maar staat wel in het boek Tooneel des Oorlogs van Lambert van den Bosch uit 1675. Het was vermoedelijk ooit de bedoeling daar een schans aan te leggen. (Overigens zijn er vergevorderde plannen om de schans te reconstrueren en er recreatiewoningen in en bij te bouwen).

Tip5! Bij nummer 63 sta je bij Sluis II. De sluis ligt geografisch in Jubbega. De stuw naast de sluis ligt in Nijeberkoop. Het hoogteverschil is 1,70 meter. Aan de bovenzijde ligt een hefbrug. Deze wordt met de hand gedraaid. Naast de sluis staat een sluiswachterswoning.

Tip6! Bij nummer 67 ligt het Grensmonument, een kunstwerk van Atte Jongstra, dat geplaatst werd in 1999. Het is een taalmonument dat de grens markeert tussen het Stellingwerfs en het Fries. Omdat de Tsjonger/Kuunder naast een barrière ook een taalgrens was en nog steeds wel wat is, heeft Jongstra op het kunstwerk de volgende tekst gezet: A zie B en B zie A, wat aangeeft dat streng gescheiden gebieden toch onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Op de grote aanhalingstekens rond de stip in het midden staat de Stellingwarfse tekst.: Gaon, Moe'n ienkeer. Overstikken dommiet. Telane kommen. Deurzicht'. En in het fries: Komme. Tusken twa wrâlden telâne. Op in grins bliuwe wolle. Útsicht.

Tip7! Bij nummer 99 en 90 loop je door het Diaconieveen. Het Diaconieveen is een natuurgebied vlakbij Nijeberkoop. Men heeft daar vroeger turf gewonnen. Wat er van de vervening is overgebleven? Een mooi gelegen plas, die in de volksmond de Meeuwenkolonie wordt genoemd. De meeuwen zijn inmiddels verdwenen. De plas is van oorsprong een pingoruïne* met een beboste wal en kleine stukjes heide. Het gebied behoorde vroeger aan de Diaconie van Nijeberkoop, die de inwoners toestemming gaf om daar turf te winnen. Op Google Earth zijn de oude legakkers nog te herkennen.*(Een Pingoruïne is ontstaan in de laatste ijstijd toen het kwelwater bevroor. Door het ijs werd de grond opzij geduwd, zo ontstond een verhoogde rand).

Tip8! Vanaf nummer 95 loop je over de Delleboeren, ook wel de Dellebuursterheide genoemd. Deze wordt begraasd door heideschapen, Schotse Hooglanders en Exmoorpony's. It Fryske Gea is eigenaar van beide natuurgebieden. Men wil het oorspronkelijke open beekdallandschap zoveel mogelijk behouden. Er leven verschillende diersoorten in deze gebieden, bijvoorbeeld de kraanvogel, heideblauwtjes (vlinders) en wel 43 verschillende soorten libellen!!

Tip9! Bij nummer 83 even doorlopen naar de plaggenhut. Deze **plaggenhut** of **spitkeet** is een replica van een eenvoudige met heideplaggen bedekte hut. In de hut staat een kistje met informatie over het gebied. Plaggenhutten stonden vaak in heidegebieden en veenontginningen en boden eeuwenlang onderdak aan veenarbeiders. In de 19de eeuw en begin 20ste eeuw kwam de plaggenhut op grote schaal in gebruik als woning voor de armen, vaak in de buurt van grote veengebieden waar eind 19de eeuw een overschot aan arbeiders ontstond omdat de turfwinning op zijn eind liep. De leefomstandigheden waren er erbarmelijk. Door de bouwwijze was het vertrek slecht te verwarmen, was het er vochtig en krioelde het van ongedierte. Al in 1901 kwam er een woningwet die het wonen in een plaggenhut verbood. Toch bleven er nog tot in de jaren ’60 plaggenhutten bewoond.

Tip10! Na nummer 88 loop je langs de Tsjonger en daarna door de weilanden. Het pad door de weilanden is met toestemming van eigenaar Tjerk Hof ontstaan. Plaatselijk Belang Oldeberkoop heeft gezorgd voor de bruggetjes over een aantal sloten. Je komt uit in de Sterrebos en hebt daar op het bankje een prachtig uitzicht over de weilanden waar je net doorheen gelopen bent.

Tip11! In alle bossen rond Oldeberkoop zijn de paden en de bruggetjes prachtig onderhouden door **de Bosploeg**, een groep vrijwilligers uit het dorp. Ook staat er langs het pad in de Sterrebos een grappig beeld van een voetballer. Voor hem liggen de voetbal- en korfbalvelden van Sport-Vereent en Lintjo.